

Katowice, dnia 10 kwietnia 2014 r.

KMP.575.4.2014.MKI

Raport
przedstawicieli
Krajowego Mechanizmu Prewencji
z wizytacji w Domu Pomocy Społecznej
w Łodzi
(Wyciąg)

1. Wstęp

Na podstawie artykułu 19 *Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania* [dalej: OPCAT], przyjętego przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku w dniu 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192) oraz działając z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich, w dniach 16 – 17 stycznia 2014 r. do Miejskiego Domu Pomocy Społecznej w Łodzi, mieszczącego się przy ul. Rudzkiej 56 (zwanego dalej: DPS, MDPS, Domem, placówką) udali się pracownicy Zespołu „Krajowy Mechanizm Prewencji” (zwanego dalej: KMP lub Mechanizmem): Wojciech Sadownik, Michał Kleszcz (prawnicy), Joanna Żuchowska (dr n. med.) Dorota Krzysztoń (kryminolog), Magdalena Filipiak (prawnik, psycholog), Karolina Goral (pedagog resocjalizacyjny), Justyna Józwiak (politolog w zakresie resocjalizacji).

Przedstawiciele Mechanizmu sprawdzili na miejscu sposób przestrzegania praw mieszkańców DPS, dokonując oceny pod względem ich ochrony przed torturami oraz innym, niehumanitarnym lub poniżającym traktowaniem albo karaniem.

W ramach wizytacji wykonano następujące czynności:

- przeprowadzono rozmowy z panią Mariolą Wojtanią, dyrektorem placówki;

- dokonano oglądu budynków mieszkalnych, w tym: pokoi mieszkańców, pokoi dziennego pobytu, sanitariatów, sal terapii, jadalni, kaplicy, palarni, pralni, pomieszczenia pro morte;
- w czasie oglądu pomieszczeń placówki przeprowadzono rozmowy z mieszkańcami oraz personelem DPS;
- przeprowadzono indywidualne rozmowy z losowo wybranymi mieszkańcami Domu;
- poddano analizie wybraną dokumentację dostępną na miejscu, m.in.: książki raportów pielęgniarskich, akta osobowe poszczególnych mieszkańców Domu, protokoły zebrań Rady Mieszkańców, indywidualne plany wsparcia.

W trakcie wizytacji wykonano dokumentację fotograficzną oraz użyto dalmierza do pomiaru powierzchni niektórych pomieszczeń.

Pracownicy Krajowego Mechanizmu Prewencji poinformowali dyrektor DPS o ustaleniach dokonanych w ramach powyższych czynności, a także wysłuchali jej uwag i wyjaśnień.

Po zakończeniu wizytacji przeanalizowano:

- Zarządzenia Dyrektora Domu Pomocy Społecznej w sprawie wprowadzenia regulaminów: porządkowego, organizacyjnego, dla odwiedzających;
- wykaz praw i obowiązków mieszkańców;
- wykazy szkoleń wewnętrznych pracowników DPS w latach 2012 i 2013;
- rozkład dnia mieszkańca;
- regulaminy: organizacyjny, porządkowy, depozytów wartościowych i środków pieniężnych, dla odwiedzających,
- protokoły kontroli przeprowadzonych przez Państwowego Inspektora Sanitarnego w Łodzi oraz sędziego Sądu Rodzinnego w Łodzi.

2. Charakterystyka placówki

Dom Pomocy Społecznej w Łodzi jest placówką koedukacyjną, działającą na mocy Decyzji Wojewody Łódzkiego nr PS.III.9013/6/10 z dnia 9 lipca 2010 r., przeznaczoną dla osób starszych oraz przewlekle somatycznie chorych. Organem prowadzącym Dom jest Urząd Miasta Łodzi.

3. Legalność pobytu.

Dom jest przeznaczony dla 100 osób. W dniach wizytacji przebywało w nim 100 osób (54 kobiety i 46 mężczyzn), w tym 58 mieszkańców w podeszłym wieku oraz 42 mieszkańców przewlekle somatycznie chorych. Osiemnastu mieszkańców to osoby ubezwłasnowolnione całkowicie, natomiast 11 osób zostało umieszczonych w placówce na mocy postanowienia sądu.

Przedstawiciele KMP zwrócili uwagę na sytuację mieszkańca *dane usunięto*, umieszczonego w DPS na mocy postanowienia Sądu Rejonowego dla Łodzi - Śródmieścia z dnia 27 listopada 2008 r. Ponieważ z opinii psychiatrycznej dotyczącej wymienionej osoby wynika, iż cierpi ona na „przewlekłą chorobę psychiczną – otępienie mieszane” oraz była w przeszłości leczona psychiatrycznie, wizytujący powzięli wątpliwości co do zasadności umieszczenia jej w Domu dla osób w podeszłym wieku lub przewlekle somatycznie chorych. Z uwagi na fakt, iż większość dokumentacji osobowej wymienionego mieszkańca przekazano do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w związku z toczącym się postępowaniem i w dniach wizytacji nie było możliwości dokonania oceny zasadności jego umieszczenia w placówce, przedstawiciele KMP zwrócili się do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi z prośbą o wyjaśnienia w omawianym zakresie.

Zastrzeżenia wizytujących wzbudził również tryb umieszczenia w placówce jednej z mieszkanki, ubezwłasnowolnionej całkowicie pani *dane usunięto*, która została skierowana do DPS po złożeniu przez nią oraz jej przedstawiciela ustawowego oświadczeń woli. Należy w tym miejscu wskazać, że zgodnie z art. 156 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego (dalej: k.r.o.), opiekun powinien uzyskiwać zezwolenie sądu opiekuńczego we wszelkich ważniejszych sprawach, które dotyczą osoby lub majątku małoletniego (na mocy art. 175 k.r.o. do opieki nad ubezwłasnowolnionym całkowicie stosuje się odpowiednio przepisy o opiece nad małoletnim), a kwestia umieszczenia w domu pomocy społecznej, w ocenie przedstawicieli KMP, należy do kategorii spraw ważnych. Podobnie w tej materii wypowiedział się również Europejski Trybunał Praw Człowieka, który w wyroku w sprawie Kędzior przeciwko Polsce z dnia 16 października 2012 roku (skarga nr 45026/07) stwierdził między innymi, iż w sytuacji, gdy umieszczenie osoby w zakładzie opiekuńczym zostało spowodowane przez przedstawiciela ustawowego bez dokonania kontroli jego prawidłowości przez sąd, zachodzi naruszenie art. 5 ust. 4 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Również Naczelny Sąd Administracyjny w uzasadnieniu wyroku z dnia 18 maja 1999 r. (sygn. akt I SA 114/99) wskazał, iż *umieszczenie w domu pomocy społecznej bez wątplenia należy do tych ważniejszych spraw,*

wymagających zezwolenia sądu opiekuńczego. Mając na uwadze przedstawioną argumentację, przedstawiciele KMP zalecają dyrektor domu każdorazowe zwracanie uwagi pracownikom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi na konieczność uzyskania przez przedstawicieli ustawowych osób ubezwłasnowolnionych całkowicie zgody właściwego sądu na umieszczenie podopiecznych w DPS.

4. Personel

W Domu zatrudnionych jest 67 pracowników, w tym między innymi: 10 pielęgniarek, 15 pokojowych, 14 opiekunów, 5 kąpielowych. Wśród opiekunów zatrudniony jest 1 mężczyzna – dyrektor DPS poinformowała, iż podejmowała działania mające na celu zatrudnienie kolejnych mężczyzn, jednak, z uwagi na brak chętnych, nie udało się tego dokonać.

Praca świadczona jest w systemie równoważnego czasu pracy – każda zmiana pracuje po 12 godzin. W skład zmiany dziennej wchodzi: 2 lub 3 pielęgniarki, 6 pokojowych, 9 opiekunek, 3 kąpielowe, natomiast w skład zmiany nocnej: 1 pielęgniarka, 1 pokojowa, 2 opiekunki.

Obsada etatowa Domu spełnia wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie Domów Pomocy Społecznej (Dz. U. z 2012, poz. 964) w zakresie wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołu terapeutyczno-opiekuńczego.

Oferta szkoleń, adresowana do pracowników placówki, została pozytywnie oceniona przez pracowników KMP. Przykładowo należy wymienić szkolenia: prawa mieszkańca Domu Pomocy Społecznej oraz przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu; przymus bezpośredni wobec mieszkańca Domu Pomocy Społecznej; alternatywne metody komunikacji z osobą niepełnosprawną; praca z osobą starszą z otępieniem; zarządzanie emocjami i stresem; seksualność osób z niepełnosprawnością intelektualną; komunikacja w pracy zespołu terapeutyczno – opiekuńczego; opieka nad osobą z chorobą Alzheimera; udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej; utrzymywanie czystości w pokoju mieszkańca i jego otoczeniu; przemoc a starość i niepełnosprawność; indywidualny plan wspierania oraz strategie aktywizacji mieszkańca DPS; kodeks etyczny pracownika domu pomocy społecznej; zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom DPS.

W Domu zatrudnionych jest 3 pracowników socjalnych, do których zadań należy m.in.: załatwianie spraw urzędowych, związanych z pobytem mieszkańców w placówce,

rozwiązywanie problemów zgłaszanych przez mieszkańców, kwestie związane z organizacją pogrzebów.

Do zadań pracowników pierwszego kontaktu należy: reprezentowanie interesów mieszkańca, służenie mu radą i pomocą w sprawach życia codziennego. Po przybyciu do domu mieszkańcy mogą samodzielnie wybrać pracownika pierwszego kontaktu, a w okresie późniejszym wnioskować o jego zmianę. W trakcie rozmów przeprowadzonych z osobami zamieszkującymi Dom rozmówcy potrafili wskazać pracowników pełniących w stosunku do nich wymienioną funkcję oraz określić wykonywane przez nich zadania.

Placówka zatrudnia psychologa. Wykształcenie psychologiczne posiada również kierownik działu terapeutyczno – opiekuńczego.

W ciągu dwóch lat poprzedzających wizytację przedstawicieli KMP nie były prowadzone w stosunku do pracowników placówki postępowania karne ani dyscyplinarne związane z naruszeniem praw mieszkańców.

5. Traktowanie

W trakcie przeprowadzonych rozmów zdecydowana większość mieszkańców wypowiadała się w sposób pozytywny na temat traktowania przez personel placówki. Rozmówcy podkreślali, że pracownicy DPS odnoszą się do nich z sympatią oraz że są bardzo pomocni. Pracownicy KMP odnotowali jednak dwa głosy świadczące o niewłaściwych formach zwracania się do mieszkańców (jedna z mieszkank wskazała, że w trakcie zajęć rehabilitacyjnych personel „odzywa się do niej jak do psa”, a jeden z mieszkańców poinformował wizytujących, że w godzinach rannych personel „pokrzykuje na niego oraz sąsiadów”). W ocenie przedstawicieli KMP konieczne jest zalecenie dyrektorowi DPS ponowne przypomnienie podległym pracownikom o obowiązku traktowania z szacunkiem i poszanowaniem godności wszystkich mieszkańców Domu.

Pracownicy KMP krytycznie ocenili fakt, iż § 14 pkt. 3 lit. a zarządzenia dyrektora Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rudzkiej 56 nr 12/2012 z dnia 3 października 2012 r. wprowadza zakaz spożywania alkoholu na terenie Domu. W ocenie wizytujących, wprowadzenie takiego zakazu stanowi nadmierną ingerencję w sferę praw i wolności mieszkańców placówki, dlatego też pracownicy KMP zalecają zastąpienie go zakazem nadużywania alkoholu.

W trakcie rozmów z mieszkańcami Domu wizytujący uzyskali również informację, iż w stosunku do osób przyłapanych na spożywaniu alkoholu stosowana jest

kara zakazu opuszczania placówki. Rozmówcy wskazali także, że personel przeszukuje również zakupy wymienionych osób. W związku z faktem, iż żaden przepis prawa nie daje personelowi domów pomocy społecznej podstaw do karania mieszkańców, a przeszukiwanie zakupów stanowi nadmierną ingerencję w prawo własności i prywatność mieszkańców, przedstawiciele KMP zalecają zaprzestanie stosowania jakichkolwiek kar w stosunku do mieszkańców oraz zaprzestanie przeszukiwania zakupionych przez nich towarów.

W trakcie rozmowy przeprowadzonej z panią *dane usunięto* pracownicy KMP uzyskali informacje, że został jej zabrany wózek inwalidzki. Rozmówczynie zwróciła uwagę wizytujących, iż bez wózka nie ma możliwości poruszania się po terenie placówki. Dyrektor DPS w trakcie podsumowania wizytacji wyjaśniła, iż wózek nie stanowił własności pani *dane usunięto* i został jej zabrany, ponieważ zabierała ona niedopałki papierosów z palarni do pokoju mieszkalnego, powodując zagrożenie pożarowe. W ocenie wizytujących przytoczone wyjaśnienia nie mogą zostać uznane za wystarczające, gdyż zabranie wózka mieszkance niepełnosprawnej ruchowo faktycznie wyklucza jej możliwość przemieszczania się i jest równoznaczne z przymusem spędzania większości czasu w łóżku. Mając to na uwadze, przedstawiciele KMP zalecają podjęcie starań w celu zapewnienia pani *dane usunięto* wózka inwalidzkiego, przy równoczesnej próbie znalezienia rozwiązania umożliwiającego wyeliminowanie niebezpieczeństwa związanego z niektórymi z jej zachowań.

Zarówno dyrektor placówki, jak i niektórzy spośród jej mieszkańców (w tym przewodniczący Rady Mieszkańców) zwrócili uwagę wizytujących na problem wynikający z zachowania wspomnianego już w punkcie 3 niniejszego Raportu pana *dane usunięto*. Według ustaleń pracowników KMP, zachowanie wymienionej osoby, polegające na agresji werbalnej oraz naruszaniu podstawowych zasady higieny (brudzenie pomieszczeń kałem, odmowa wykonywania czynności higienicznych, zostawianie w miejscach ogólnodostępnych zużytych pampersów) stanowi dużą uciążliwość zarówno dla mieszkańców, jak i dla personelu. Według informacji uzyskanej od dyrektora, działania podejmowane w takich wypadkach przez personel sprowadzają się do przeprowadzania rozmów, w trakcie których w drodze tłumaczenia osiąga się uspokojenie mieszkańca. W skrajnym przypadku, gdy pan *dane usunięto* wykazał agresję fizyczną w stosunku do członka personelu, wezwana została policja (samo przybycie funkcjonariuszy spowodowało uspokojenie mieszkańca, nie było konieczności przeprowadzania rozmowy). Przedstawiciele KMP ustalili, iż był to jedyny

przypadek, gdy koniecznym było wezwanie policji w związku z zachowaniem mieszkańców. Wizytujący pozytywnie oceniają sposób zachowania personelu, dostrzegając równocześnie, iż zachowanie wymienionego mieszkańca faktycznie stanowi dużą uciążliwość zarówno dla pracowników placówki, jak i pozostałych osób zamieszkujących w Domu. Dalsza analiza przedmiotowej kwestii zostanie podjęta po otrzymaniu odpowiedzi Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi.

W ciągu dwóch lat poprzedzających wizytację w Domu nie stosowano środków przymusu bezpośredniego.

W domu funkcjonuje Rada Mieszkańców, której członkowie wybierani są w drodze wyborów (uprawnieni do głosowania są wszyscy mieszkańcy). Zgodnie z *Regulaminem działalności Rady Mieszkańców*, do zadań Rady należy między innymi: pomoc dyrektorowi Domu w kształtowaniu właściwych stosunków między personelem a mieszkańcami, tworzenie warunków sprzyjających kształtowaniu życzliwego i serdecznego stosunku do innych mieszkańców, zwłaszcza mniej sprawnych fizycznie i psychicznie; pomoc w różnego rodzaju usługach (np. przekazywanie życzeń osoby leżącej opiekunce i pielęgniarce), zgłaszanie kierownictwu Domu potrzeb bytowych (żywieniowych, kulturalnych, religijnych, leczniczo – terapeutycznych), organizowanie zebrań Rady raz na kwartał. Wprawdzie zarówno z treści § 12 zarządzenia nr 5/2010 Dyrektora Domu Pomocy Społecznej przy ul. Rudzkiej 56 z dnia 16 lipca 2010 r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Porządkowego DPS nr 5/2010, jak i z informacji udzielonej przez dyrektor Domu wynika, że praca na rzecz Domu może być świadczona przez jego mieszkańców wyłącznie dobrowolnie, w ocenie przedstawicieli KMP, konieczna jest zmiana Regulaminu Działalności Rady Mieszkańców poprzez usunięcie z katalogu zadań jej członków pomocy w różnego rodzaju usługach (...). Jest to konieczne, gdyż obecne brzmienie wymienionego regulaminu sugeruje, iż członkowie Rady Mieszkańców zobowiązani są do wykonywania czynności opiekuńczych w stosunku do innych zamieszkujących w placówce osób, co nie znajduje podstawy prawnej i stanowi przeniesienie obowiązków wykwalifikowanego personelu na mieszkańców.

Mieszkańcy mogą uczestniczyć w wyborach – na terenie DPS każdorazowo w dniach wyborów działa komisja wyborcza.

6. Prawo do ochrony zdrowia

Miejski Dom Pomocy Społecznej w Łodzi umożliwia i organizuje mieszkańcom pomoc w korzystaniu ze świadczeń zdrowotnych przysługujących im na podstawie ustawy z dnia 11 września 2008 o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r., Nr 164, poz. 1027 r. ze zmianami). W zakresie podstawowej opieki zdrowotnej placówka korzysta z usług Poradni Opieki Zdrowotnej w Łodzi. Lekarz podstawowej opieki zdrowotnej bada mieszkańców na terenie placówki (2 razy w tygodniu oraz w razie pilnej potrzeby na wezwanie telefoniczne). Konsultacje psychiatryczne odbywają się raz w tygodniu. W godzinach nocnych, w razie nagłych zachorowań, wzywane jest Pogotowie Ratunkowe lub ratownicy medyczni z pobliskiego oddziału Straży Pożarnej. Opiekę stomatologiczną, łącznie z protezowaniem, sprawuje przychodnia przy Uniwersytecie Medycznym w Łodzi.

Dom zatrudnia 10 pielęgniarek, do obowiązków których należy m.in.: opieka nad leżącymi chorymi, przeprowadzanie zabiegów pielęgniarско - higienicznych, wykonywanie iniekcji, kontrola ciśnienia i poziomu cukru we krwi, asystowanie przy wizytach lekarskich, zamawianie i wydawanie mieszkańcom leków, uzgadnianie terminów badań i konsultacji lekarskich w placówkach medycznych oraz towarzyszenie pacjentom w trakcie tych badań (mieszkańcy są na nie dowożeni samochodem stanowiącym własność DPS).

Najczęstsze schorzenia somatyczne, na które zapadają mieszkańcy DPS, to: nadciśnienie, cukrzyca, zmiany zwyrodnieniowe w układzie ruchu, uogólniona miażdżyca, stany po udarach, osteoporoza, przewlekła obturacyjna choroba płuc.

Koszty leków, środków opatrunkowych lub pielucho - majtek pokrywa Dom do wysokości limitu, nadwyżki finansują mieszkańcy.

Leki podawane są 2 lub 3 razy dziennie, zależnie od zleceń lekarza. Chorym leżącym, mającym trudności w połykaniu, podawane są leki rozdrobnione lub rozpuszczone. Pacjent odmawiający przyjmowania leków nie jest do tego zmuszany, fakt ten zostaje odnotowany w raporcie oraz przekazany lekarzowi.

W ocenie wizytujących, dokumentacja medyczna prowadzona jest w sposób prawidłowy (zastrzeżenia przedstawicieli KMP wzbudził jedynie fakt, że wpisy lekarza zatrudnionego w placówce do grudnia 2013 r. są trudne do odczytania). Każdy mieszkaniec ma założoną indywidualną teczkę, w której znajdują się: historia choroby, wywiad, badanie przedmiotowe przy przyjęciu, wykazy zleconych leków, wyniki konsultacji oraz badań, karty z pobytów szpitalnych. Dołączona jest również

dokumentacja lekarza psychiatry. Odrębnie prowadzona jest dokumentacja będąca własnością przychodni, gdzie bardzo dokładnie wpisywana jest ilość zleconych leków, opakowań, etc.

Książki raportów pielęgniarских prowadzone są bardzo szczegółowo. Zawierają one m.in. relacje dotyczące pogorszenia stanu zdrowia mieszkańców, stanów gorączkowych, wykonanych zabiegów czy podanych doraźnie leków. Wpisywane są również adnotacje o nagannych czy agresywnych zachowaniach. W związku z tym, iż nie odnotowano wpisów określających sposób zachowania się personelu w takich sytuacjach, przedstawiciele KMP zalecają, by w przyszłości każdorazowo sposób zachowania personelu był określany.

7. Prawo do informacji

Zgodnie z *Procedurą przyjmowania mieszkańca do Domu Pomocy Społecznej w Łodzi przy ul. Rudzkiej 56* pracownicy DPS zapoznają nowego mieszkańca z regulaminami obowiązującymi w DPS oraz topografią placówki, panującymi zwyczajami i rozkładem dnia.

Pracownicy Krajowego Mechanizmu stoją na stanowisku, że pożądanym z punktu widzenia prawa do informacji jest umieszczenie na tablicach ściennych adresów instytucji, do których mieszkańcy mogliby zwracać się w sytuacji naruszenia ich praw - Rzecznika Praw Obywatelskich (wraz z numerem bezpłatnej infolinii – 800 676 676), Rzecznika Praw Pacjenta (wraz z bezpłatną infolinią – 800 190 590), Rzecznika Praw Osób Niepełnosprawnych czy Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka.

8. Prawo do kontaktów ze światem zewnętrznym

Odwiedziny mieszkańców odbywają się codziennie w godzinach od 10:00 do 19:00. Mieszkańcy mogą przyjmować gości w swoich pokojach, w pokoju gościnnym lub na terenie wokół Domu. W przypadku odwiedzin osób, których miejsce zamieszkania znajduje się w znacznej odległości od DPS, istnieje możliwość ich przenocowania w pokoju gościnnym.

Mieszkańcy Domu mogą poruszać się po budynku i ogrodzie DPS. Mogą również (oprócz osób ubezwłasnowolnionych, które wychodzą wraz z opiekunami) poruszać się samodzielnie poza terenem placówki. W ocenie pracowników KMP, czynnikiem decydującym o możliwości wyjścia osób ubezwłasnowolnionych całkowicie powinien być stan psychofizyczny mieszkańca, dlatego też przedstawiciele Mechanizmu zalecają

umożliwianie wyjść mieszkańcom, których stan na to pozwala. Podkreślenia wymaga również, iż decyzja w przedmiotowym zakresie powinna zostać podjęta przez lekarza.

W razie potrzeby, mieszkańcom umożliwia się nieodpłatnie skorzystanie z telefonu stacjonarnego placówki. Część mieszkańców posiada własne telefony komórkowe.

Korespondencja mieszkańców DPS nie jest w żaden sposób nadzorowana ani cenzurowana przez personel, nie ma również żadnych ograniczeń dotyczących jej wysyłania.

9. Prawo do dysponowania własnością

Zgodnie z postanowieniami *Regulaminu depozytów wartościowych i środków pieniężnych gromadzonych na kontach depozytowych Domu Pomocy Społecznej w Łodzi ul. Rudzka 56* (dalej: Regulamin) mieszkaniec może przechowywać swoje oszczędności na koncie depozytowym lub założonym przez siebie koncie bankowym. Wypłaty z konta depozytowego mogą być dokonywane osobiście przez mieszkańca lub jego opiekuna prawnego na podstawie wniosku, którego formularz stanowi załącznik do Regulaminu. Mieszkańcy lub ich opiekunowie prawni mogą upoważnić pracowników socjalnych do odbierania emerytury lub renty przesyłanych drogą pocztową.

Przedmioty wartościowe przechowuje się w kasie pancerniej Domu. Fakt złożenia przedmiotów do depozytu wymaga zapoznania się przez mieszkańca z Regulaminem i potwierdzenie tego faktu podpisem.

10. Oddziaływania kulturalno-rekreacyjne

Spośród organizowanych w placówce imprez okolicznościowych wymienić należy: spotkania wigilijne i wielkanocne, Dzień Babci i Dziadka, andrzejki, ostatki, Dzień Kobiet, majówki, mistrzostwa w wędkarstwie spławikowym, turniej gier stolikowych, majówki, „Poranek z poezją”, koncerty zespołów muzycznych, wyjścia do muzeów, wyjazdy na pikniki i ogniska.

11. Oddziaływania terapeutyczne

Głównymi celami zajęć terapeutycznych organizowanych dla mieszkańców Domu są ich aktywizacja psychiczna, fizyczna i społeczna oraz rozwijanie ich pasji i zainteresowań, zapobieganie skutkom ograniczania aktywności, usprawnienie fizyczne

i psychiczne, przywracanie zdolności do aktywnego życia w integracji ze społeczeństwem.

Program terapii zajęciowej na 2013/14 r. zawiera szczegółowy wykaz adresowanych do pacjentów form terapii. Należy tu wymienić: w zakresie ergoterapii: hafciarstwo, ogrodnictwo, malarstwo; w zakresie socjoterapii: terapię ruchem, trening umiejętności społecznych, i zabawoterapię, rekreację w formie spotkań przy muzyce, spacerów, wycieczek do muzeów; w zakresie arteterapii: biblioterapię, rysowanie, rzeźbienie, papieroplastykę; filmoterapię, poezjoterapię, zdobnictwo i dekoratorstwo oraz muzykoterapię.

12. Warunki bytowe

Dom Pomocy Społecznej w Łodzi zapewnia, zdaniem wizytujących, dobre warunki bytowe mieszkańcom. W placówce wyodrębniono 32 pokoje 2 – osobowe, 14 pokoi 1 – osobowych, 6 pokoi 3 – osobowych oraz 1 pokój 4 – osobowy. Wszystkie wymienione pomieszczenia wyposażone zostały w meble, które w dniach wizytacji znajdowały się w bardzo dobrym stanie. Mieszkańcom pozostawiono możliwość zakupu własnych mebli, a także indywidualnego wystroju wnętrza. Przy każdym łóżku umieszczono przycisk sygnalizacji przyzywowej.

Dyżurki pielęgniarskie wyodrębniono na parterze i I-szym piętrze. Do ich wyposażenia należą m.in.: szafki z lekarstwami, aparaty do ciśnienia, glukometry, waga lekarska, zestaw reanimacyjny z ambu. Nie stwierdzono obecności leków, których termin przydatności upłynął.

Wizytujący pozytywnie ocenili wyposażenie sali terapii ruchowej (rowerki, bieżnia, klatka rehabilitacyjna, ścieżka do nauki chodzenia). Wyposażenie sal terapii zajęciowej nie wzbudziło zastrzeżeń.

Pokoje dziennego pobytu wyposażono w fotele, stoliki, krzesła oraz telewizory.

Placówka zapewnia mieszkańcom 4 posiłki dziennie (śniadanie, obiad, podwieczorek, kolacja). Oprócz tego mieszkańcy mogą przyrządzić sobie posiłki z produktów żywnościowych udostępnionych w znajdującym się na każdym piętrze kąciku kuchennym. Stołówka, wyposażona w stoliki i krzesła, została umieszczona w suterenie. Mieszkańcy mogą spożywać posiłki również we własnych pokojach.

Na każdym piętrze wyodrębniono palarnię.

Pranie odzieży mieszkańców odbywa się w znajdującej się w suterenie pralni. Mieszkańcy mają możliwość samodzielnego prania, z czego korzystają.

13. Dostosowanie placówki do potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową.

Placówka mieści się w 3 poziomym budynku (łącznie z suteroną). Na wszystkich korytarzach DPS umieszczono bariery ułatwiające poruszanie się osobom z niepełnosprawnością ruchową. Wszystkie drzwi w placówce mają szerokość umożliwiającą swobodny przejazd przez nie osobom poruszającym się na wózkach inwalidzkich oraz pozbawione są progów. Dom jest wyposażony również w 2 windy oraz platformę windową, umożliwiającą osobom na wózkach pokonanie schodów na korytarzu na parterze budynku. Placówka dysponuje także wanną przeznaczoną do mycia osób leżących oraz specjalistycznym fotelem ułatwiającym mycie osób mających poważne problemy z poruszaniem się.

Sanitariaty, z których każdy przypada na 2 lub 3 pokoje mieszkalne, wyposażono w prysznice bezbrodzikowe, krzeselka prysznicowe oraz uchwyty.

14. Prawo do praktyk religijnych

Na terenie DPS wyodrębniono kaplicę, w której odprawiane są msze święte przez księdza z pobliskiej parafii. Ksiądz świadczy również posługę indywidualną w pokojach mieszkańców.

Wśród mieszkańców placówki nie ma wyznawców innych wyznań niż rzymskokatolickie.

W trakcie rozmów przeprowadzanych z mieszkańcami nie odnotowano głosów świadczących o naruszeniu praw mieszkańców w omawianym zakresie.

14. Zalecenia

Na podstawie art. 19 OPCAT, przedstawiciele KMP zalecają:

- 1.1 każdorazowe zwracanie uwagi pracownikom Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Łodzi na konieczność uzyskania przez przedstawicieli ustawowych osób ubezwłasnowolnionych całkowicie zgody właściwego sądu na umieszczenie podopiecznych w DPS;
- 1.2 zaprzestanie stosowanie wobec mieszkańców kar w postaci zakazu opuszczania Domu;

- 1.3 zaprzestanie dokonywania przeszukań zakupów mieszkańców podejrzewanych o wnoszenie alkoholu na teren DPS;
- 1.4 zastąpienie obowiązującego w placówce zakazu spożywania alkoholu zakazem jego nadużywania;
- 1.5 podjęcie starań mających na celu zapewnienie pani *dane usunięto* wózka inwalidzkiego w celu umożliwienia jej poruszania się po terenie placówki;
- 1.6 przypomnienie pracownikom DPS o konieczności zwracania się do mieszkańców z poszanowaniem ich godności w celu wyeliminowania pojedynczych przypadków niewłaściwego odnoszenia się do nich;
- 1.7 każdorazowe określanie w książkach raportów pielęgniarskich sposobu zachowania personelu w sytuacjach, w których pacjenci zachowują się agresywnie;
- 1.8 wywieszenie w widocznych miejscach adresów oraz numerów telefonów organów ochrony prawnej.